

Enheten för juridik
Karin Gravèn, 010-730 91 38
arbetsmiljoverket@av.se

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Remiss - Ett arbetsliv i förändring - hur påverkas ansvaret för arbetsmiljön? (SOU 2017:24)

Arbetsmiljöverkets synpunkter och ställningstaganden

Allmänt

Arbetsmiljöverket har granskat betänkandet Ett arbetsliv i förändring - hur påverkas ansvaret för arbetsmiljön? (SOU 2017:24) ur arbetsmiljösynpunkt. Den övergripande analysen och bedömningen i utredningen när det gäller nya trender och nya former av arbeten delas av Arbetsmiljöverket. Den centrala utmaningen är, precis som utredningen påpekar, att nuvarande regelverk är otillräckligt när det gäller frågan om fördelningen av ansvaret för arbetsmiljön.

De regionala skyddsombuden

Arbetsmiljöverket anser att det är bra att de regionala skyddsombuden får utökad tillträdesrätt på det sätt som föreslås.

Beställaransvar - entreprenörskedjor

Arbetsmiljöverket lämnade 2014 in en rapport till Arbetsmarknadsdepartementet angående arbetsmiljöansvar i entreprenad- och inhyrningssituationer, dnr JA 2013/111201. I rapporten lades bl.a. fram ett förslag om beställaransvar på så sätt att det ska finnas möjlighet för Arbetsmiljöverket att förbjuda en beställare att anlita en viss entreprenör till visst arbete om inte angivna arbetsmiljövillkor är uppfyllda. Arbetsmiljöverket noterar att det i betänkandet förs fram en uppfattning som inte motsvarar verkets vad gäller beställaransvaret. Bl.a. lyfts i betänkandet fram att det i underlaget från Arbetsmiljöverket inte finns någon tydlig statistik rörande omfattningen av långa entreprenörskedjor eller att det skulle vara fråga om en växande företeelse. En slutsats som dras mot bakgrund av detta är att det är tveksamt om just ett beställaransvar är det bästa sättet att svara upp mot det moderna arbetslivets utmaningar.

Enligt Arbetsmiljöverket är beställaransvaret ett sätt att minska osäkerheten om vem som har arbetsmiljöansvaret vid exempelvis långa entreprenörskedjor. Arbetsmiljöverkets byggingenietörer har under de senaste 10-15 åren beskrivit vilka betydande svårigheter de möter i tillsynen på grund av de långa entreprenörskedjorna och verket ser detta som ett allmänt och allvarligt problem. Vi vill därför se stärkta skyldigheter angående arbetsmiljöansvaret hos beställaren då uppdragstagare inte är självständiga och då arbetsmiljön avgörs av beställaren.

Den övergripande analysen och bedömningen i utredningen när det gäller nya trender och nya former av arbeten delas emellertid av Arbetsmiljöverket. Den centrala utmaningen är, precis som utredningen påpekar, att nuvarande regelverk är otillräckligt när det gäller frågan om fördelningen av ansvaret för arbetsmiljön. Detta bekräftas också inom ramen för Arbetsmiljöverkets tillsynsprojekt inom regeringsuppdraget osund konkurrens. Där har verket kunnat se förekomsten av otydliga uppdrags- och anställningsförhållanden.

Arbetsmiljöverket anser att det är viktigt att snarast genom att bl.a. ta fram ett tydligare regelverk finna sätt att stävja möjligheterna till att dessa oklara ansvarsförhållanden utnyttjas av oseriösa företagare. Detta inte minst med tanke på att utvecklingen kan gå snabbt. När det gäller beställaransvaret, vare sig det rör sig om underentreprenörer som arbetar sida vid sida eller vertikala entreprenörskedjor, så är det ostridigt att otydligheten när det gäller ansvaret för arbetsmiljön utgör ett problem som behöver utredas vidare. Detsamma gäller begreppen arbetsgivare, arbetstagare och arbetsställe och vad dessa ska ha för innebörd i dag och framöver.

De som deltagit

Yttrandet har avgetts av generaldirektören Erna Zelmin-Ekenhem. I den slutliga handläggningen har även t.f. enhetschefen Mikael Syk deltagit. Föredragande har varit juristen Karin Gravèn.

Erna Zelmin-Ekenhem

Karin Gravèn